

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 13 maja 2015 r., w sprawie z powództwa Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. przeciwko P. P. o zapłatę kwoty 4.976 zł, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.976 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 17 października 2013 r. do dnia zapłaty, odstępując jednocześnie od obciążenia pozwanego obowiązkiem zwrotu na rzecz strony powodowej należnych jej kosztów procesu oraz na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi nieuiszczonych kosztów sądowych.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł pozwany, skarżąc je w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Skarżący sformułował również w apelacji wnioski o dopuszczenie i przeprowadzenie w postępowaniu apelacyjnym dowodu z dokumentu w postaci pisemnego oświadczenia pozwanego datowanego na dzień 19 czerwca 2015 r. o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu wraz z dowodem nadania do powoda przesyłki zawierającej to oświadczenie – na okoliczność skutecznego uchylenia się pozwanego od skutków prawnych złożonego oświadczenia o bezszkodowej jeździe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu.

Stosownie do treści art. 505¹³ § 2 k.p.c., uzasadnienie Sądu drugiej instancji w postępowaniu uproszczonym powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, jeżeli nie przeprowadzono postępowania dowodowego. Sytuacja opisana w cytowanym przepisie miała miejsce w rozpoznawanej sprawie, bowiem Sąd Okręgowy, po dokonaniu analizy stanu faktycznego sprawy, przyjmuje za własne ustalenia Sądu I instancji stanowiące podstawę faktyczną rozstrzygnięcia przyjętego w zaskarżonym wyroku z dnia 13 maja 2015 r.

Odnosnie zawartego w apelacji wniosku dowodowego skarżącego wskazać należy, że w postępowaniu zwykłym, strona może w środku odwoławczym przedstawiać nowe fakty i dowody. Zasada ta doznaje jednak ograniczenia poprzez unormowanie art. 381 k.p.c. i odpowiadające mu unormowanie art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c. Stosownie do pierwszego z powołanych przepisów sąd II instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem I instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Przepis art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c. stanowi z kolei, że apelacja powinna zawierać m.in. powołanie, w razie potrzeby, nowych faktów i dowodów oraz wykazanie, że ich powołanie w postępowaniu przed sądem I instancji nie było możliwe albo że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Oznacza to, że sąd II instancji jest zobowiązany na wniosek strony materiał procesowy uzupełnić, jeżeli jest to konieczne do rozstrzygnięcia sprawy, lecz równocześnie jest uprawniony do pominięcia nowych faktów i dowodów zgłoszonych dopiero w postępowaniu apelacyjnym, gdy zachodzą przesłanki określone przepisem art. 381 k.p.c., tj. jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem I instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później (por. wyrok Sądu Najwyższego z 1 września 2010 r., sygn. akt II UK 77/10, LEX nr 661513).

Odnosząc powyższe uwagi do niniejszej sprawy Sąd Okręgowy oddalił powyższy wniosek dowodowy strony powodowej jako spóźniony. Stosownie bowiem do rozkładu ciężaru dowodów, ujętego w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., obowiązkiem pozwanego było, już na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego, przedstawienie wszelkich dostępnych mu dowodów zmierzających do wykazania bezzasadności powództwa. W uzasadnieniu przedmiotowego wniosku dowodowego skarżący podniósł (nie przedstawiając jednak w tym zakresie żadnej argumentacji), że potrzeba powołania zawnioskowanych dowodów wynikła już po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że pozwany mógł złożyć powodowi oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli (o bezszkodowej jeździe), złożonego pod wpływem błędu, już na etapie postępowania rozpoznawczego i nie wykazał przy tym w żaden sposób obiektywnych przyczyn, z powodu których tego nie uczynił. Na marginesie jedynie

Sąd Okręgowy wskazuje, że przedmiotowy dowód i tak nie mógłby odnieść spodziewanego przez skarżącego skutku, bowiem oświadczenie to zostało złożone (nadane w placówce pocztowej w dniu 22 czerwca 2015 r.) po upływie przewidzianego w art. 88 § 2 k.c. terminu 1 roku od dnia wykrycia błędu, co - zgodnie z treścią oświadczenia - miało miejsce w dniu doręczenia skarżącemu odpisu pozwu, tj. w dniu 17 czerwca 2014 r.

W konsekwencji powyższego Sąd Odwoławczy kontrolą instancyjną objąć może prawidłowość zaskarżonego rozstrzygnięcia w kontekście faktycznie zgromadzonego przez Sąd I instancji materiału procesowego.

Zgodnie z treścią art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskimi Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 ze zm.), obowiązującym od dnia 11 lutego 2012 r., jeżeli ubezpieczający nie podał zakładowi ubezpieczeń znanych sobie okoliczności, o które zakład ubezpieczeń zapytywał przed zawarciem umowy ubezpieczenia obowiązkowego i które pociągają za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, zakład ubezpieczeń ma prawo żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej z uwzględnieniem zwiększenia prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego wskutek okoliczności niepodanych do jego wiadomości.

Z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynika jednoznacznie, że pozwany w ciągu 36 miesięcy przed datą zawarcia umowy ubezpieczenia OC i AC/KR oraz w ciągu 24 miesięcy przed datą zawarcia umowy ubezpieczenia AC, stwierdzonej polisą nr (...) z dnia 16 grudnia 2011 r., tj. w dniu 29 czerwca 2010 r., likwidował szkody w ramach umów ubezpieczenia OC i AC zawartych z powodowym towarzystwem ubezpieczeń. Z zestawienia powyższych faktów z treścią oświadczenia pozwanego o przebiegu ubezpieczenia OC i AC/KR, złożonego stronie powodowej przy zawarciu umowy ubezpieczenia OC i AC stwierdzonej polisą nr (...) z dnia 16 grudnia 2011 r. wynika, że oświadczenie to nie jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem ubezpieczenia w tym okresie czasu. O tym czy w okresie poprzedzającym zawarcie przedmiotowej umowy ubezpieczenia miały miejsce szkody związane z ruchem pojazdów, których pozwany był właścicielem, użytkownikiem lub kierującym decyduje i przesądza odpowiadający prawdzie stan rzeczy (zdarzeń), a nie – jak zdaje się twierdzić skarżący – to, czy zdarzenia te zostały odnotowane w takiej czy innej bazie danych. Z prawdopodobieństwem, którego stopień graniczy z pewnością, zdaniem Sądu Okręgowego, przyjąć można, iż skarżący nie prezentowałby powyższego stanowiska w sytuacji, gdyby w bazie danych, w oparciu o którą powód weryfikował prawdziwość oświadczenia pozwanego, figurowałyby błędnie przypisane pozwanemu zdarzenia szkodowe, które w rzeczywistości nie miały miejsca.

W tej sytuacji, w ocenie Sądu Odwoławczego, słusznie Sąd Rejonowy uznał, że powód miał prawo do dokonania w stosunku do pozwanego rekalkulacji wyliczonej pierwotnie składki ubezpieczeniowej i domagania się od pozwanego zapłaty składki ubezpieczeniowej w wysokości objętej żądaniem pozwu, wynikającej z uwzględnienia wystąpienia przed zawarciem przedmiotowej umowy ubezpieczeniowej zdarzeń powodujących zwiększenia prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego.

Na zakończenie Sąd Okręgowy pragnie szczególnie podkreślić, że zawarte w treści apelacji wywody dotyczące dobrych obyczajów, zasad uczciwego obrotu rynkowego oraz wzajemnej lojalności kontrahentów znajdują odniesienie do wszystkich stron umownego stosunku prawnego (w przedmiotowej sprawie wynikającego z zawarcia umowy ubezpieczenia, będącej – jak sam skarżący wskazał – umową szczególnego zaufania).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację pozwanego.